

▲ «GRĒKS tik krāšņu pērli turēt aizmirstībā,» par Brāmsa kantāti *Rinaldo* saka diriģents Ivars Cinkuss.

FOTO - KRISTIANS PUTNIŅŠ, DIENAS MEDIJI

Atklās pasaulei nedzirdētu Brāmsu

Inese Lūsiņa

VĀCU romantisma komponista Johanna Brāmsa dramatiskās kantātes *Rinaldo* pirmatskaņojumu Latvijā sagatavojis RTU vīru koris *Gaudeamus* mākslinieciskā vadītāja Ivara Cinkusa vadībā sadarbībā ar Liepājas simfonisko orķestri (LSO) un izcilo igauņu tenoru Mati Turi. Kantātes izpildījumam sekos velte Rīgas Tehniskās universitātes 150. jubilejai – Brāmsa laikabiedra Johana Štrausa dēla valšu kaleidoskops *Pie skais-tās, zilās Donavas*.

Kāpēc izvēlējies Brāmsa kantāti, kuru šeit nezina?

Idejai saknes rodama *Gaudeamus* Austrijas braucienā, kur koncertējām Haidna zālē Esterhāzi pilī Eizenštatē un Vīnes *Musikverein*. Tas deva impulsu paspēlēties ar austriešu un vācu mūziku, turklāt jau sen gribēju pieķerties *Rinaldo*. Johans Volfgangs Gēte savu poēmu *Rinaldo* radījis par itāļu XVI gs. dzejnieka Torkato Taso eposa *Atbrīvotā Jeruzaleme* epizodi. Tā vēsta par pirmā Krusta gājiena bruņinieka Rinaldo krišanu apburošās raganas Armīdas milas valgos un viņa kareivju centieniem savu vadoni atgriezt pie kristieša pienākumiem. Atrast nedzirdētu Brāmsu nav tik vienkārši, taču *Rinaldo* arī pasaulē neatskaņo bieži. Nav saprotams, kāpēc, jo kantāte ir pilnasinīgs, krāsains, dramatisks skaņdarbs, kur Brāmss parādās simfonika briedumā. Te ir gan Bēthovena simfoniju vērienīgums, gan izpaužas Brāmsa melodiķa talants. Mūzikas vēsturē vispār nav daudz lielo darbu vīru koriem.

Gaudeamus vīriem tas ir ciets rieksts?

Gaudeamus tiek galā, jo ir diezgan varošs vīru koris, kas dziedājis arī daudz sarežģītākus darbus. Taču kantāte ir ļoti prasīga vokālā skanīguma ziņā – jāskan pāri orķestrim, dziedot galējās dinamikās un augstā tesitūrā. Pirmatskaņojumā Vīnē dziedājuši 300 vīru, bet orķestrī bija 150 mūziķu. Mums būs 70 vīru un ap 50 mūziķu orķestrī. Talkā nāk 10 profesionāli lielu balsu īpašnieki.

Kā pašlaik klājas vīru koru kustībai Latvijā?

Vīru kori ir stabili. Kopš 2003. gada Dziesmu svētkiem neviens nav izmiris, un pat ir atdzimis vīru koris Rēzeknē. To vada Jānis Mežinskis, bet kora prezidenta keramiķa Andra Ušpeļa mājās es uztaisīju savu pirmo un vienīgo podu. Pricējos, ka vīru koros ienākuši gados jauni dziedātāji. 2012. gadā mums būs divi lieli notikumi: Baltijas un Ziemeļvalstu vīru koru festivāls Tartu jūnijā pulcēs ap 4000 dziedošo vīru. No Latvijas pieteikušies 14 koru. Pirms tam 2. jūnijā Ogrē būs Latvijas sievu un vīru koru salidojums, kas notiek reizi piecos gados. Reize, kad vīri un sievas var izdziedāties no sirds. ●

KONCERTS

Kur, kad: J. Brāmsa kantātes *Rinaldo* pirmatskaņojums Latvijā. Lielajā ģildē 29. oktobrī plkst. 18